

**ÚRAD ŠPECIÁLNEJ PROKURATÚRY
GENERÁLNEJ PROKURATÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Štúrova 2, 812 85 Bratislava**

Číslo: VII/3 Gv 58/23/1000-4
EEČ: 2-1-2671-2023

Pezinok 23.10.2023

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: prejav sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona

Rozhodol: prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX

väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- prečin: prejav sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

„dňa 2.4.2023 po nedovolenom prekročení štátnej hranice s Ukrajinou bol zaistený hliadkou Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Zboj a následne odovzdaný z dôvodu požiadania o azyl Oddeleniu azylu Policajného zboru XXXXX, Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Prešov, úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, pričom od 3.4.2023 je ubytovaný v Záchytnom tábore Migračného úradu Ministerstva vnútra SR na ul. XXXXX č. 100 v Humennom, kde je v súčasnosti dobrovoľne ubytovaných asi 80 žiadateľov, pričom na pravej strane svojej tváre má vytetovanú svastiku (hákový kríž), ktorej ramená sa zužujú do pretiahnutého tvaru, stred svastiky je umiestnený medzi uchom a čelom, pričom jedno rameno smeruje do stredu líca, ďalšie do čela a dva sa strácajú v nakrátko ostrihanej vlasovej časti, čím týmto svojim konaním verejne prejavoval sympatie k skupine,

hnutiu alebo ideológii, ktorá smeruje alebo v minulosti smerovala k potlačeniu základných práv a slobôd osôb“,

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa odboru Východ národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru (ďalej iba „vyšetrovateľ“) zo dňa 03.04.2023, vydaným vo veci vedenej pod sp.zn. PPZ-60-NKA-VY1-2023, bolo na vyššie uvedenom skutkovom základe podľa § 199 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a § 206 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie XXXXX XXXXX pre prečin prejav sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd § 422 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Dňa 3.4.2023 bol 5. operatívnym oddelením odboru Východ NAKA PPZ pod číslom PPZ-NKA-OV-488-002/2023-KP podaný realizačný návrh na začatie trestného stíhania vo veci prečinu prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1, 2 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť XXXXX, štátny príslušník Ruskej federácie, ktorý po nelegálnom prekročení štátnej hranice, pri svojom zadržaní požiadal o azyl na území SR, pri vizuálnej kontrole bolo zistené, že ma na pravej strane hlavy verejne viditeľný vytetovaný hákový kríž.

Na podklade realizačného návrhu príslušníkov 5. operatívneho oddelenia odboru Východ národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, ktorého obsahom bola informácia o tom, že po nelegálnom prekročení štátnej hranice obvinený požiadal o azyl na území Slovenskej republiky, pričom pri vizuálnej kontrole bolo zistené, že má na pravej strane hlavy verejne viditeľný vytetovaný hákový kríž, došlo dňa 03.04.2023 v priestoroch Záchytného tábora v Humennom k vykonaniu prehliadky tela XXXXX XXXXX v zmysle § 155 ods. 1 Trestného poriadku.

Menovaný tento úkon dobrovoľne podstúpil, pričom bolo zistené, že na pravej strane tváre má vytetovanú svastiku s pretiahnutými ukončeniami v zužujúcom sa tvare, na čele má symbol hviezdy, na brade ma symbol „slovanskej runy-písmeno S“, v strede brucha ma svastiku, čo znamená – budhistický symbol, na ľavom kolene je svastika v čiernom ráme s tibetskými vzormi, na ľavom stehne sa nachádzajú medzi slovami v azbuke ďalšie 2 svastiky, na pravom stehne spredu má na tmavej tvári v čele svetlú svastiku, na ľavom lýtku má lebku, v ktorej strede je kosák prekrížený revolverom, na chrbte má tetovania satana a symbolov rôznych náboženstiev (judaizmus, kresťanstvo, budhizmus, pravoslávie), na oboch rukách má pretetované-začiernené už neviditeľné tetovania, na pravom lakti ma nedotetované „neuróny“, na prstoch pravej ruky ma nápis „PUNK“ a na ľavej ruke má pozostatky tetovania, ktoré pokračovalo cez celú ruku.

XXXXX XXXXX v rámci jeho chronologicky prvého výsluchu v procesnom postavení obvineného dňa 03.04.2023 uviedol, že sa necíti byť nacistom a tetovanie na jeho tvári síce je svastikou, ale nepredstavuje prejav sympatie k nacizmu – jedná sa o hinduistickú svastiku, ktorá symbolizuje vesmír, galaxiu, slnko, mliečnu dráhu, lásku, hnutie Džinizmu (Džajn), odmieta násilie, propaguje nenásilie a nemá nič spoločné s nacizmom. Obvinený podľa jeho slov ušiel z Ukrajiny pred nacizmom a sám svoje tetovania nijako nepropaguje, pretože nikto nechápe, že to nemá nič spoločné s nacizmom (stále má na hlave nejakú pokrývku, dokonca aj keď spí). Na území Slovenska tetovania nijak nedemonštroval, nebol kvôli tomu zadržaný na ulici.

Svastiku si obvinený na tvár dal tetovať asi pred rokom a pol, keď už bolo jasné, že bude vojna. Posledných asi 10 rokov striedavo žil na Ukrajine alebo v Rusku. Žil s rusom, ktorý bol vojakom a bojoval za Ukrajinu ako člen Ruského dobrovoľníckeho zboru. Bývali spoločne asi tri roky v Kyjeve na dvoch adresách. K nim do bytu chodili rôzni ľudia, aj príslušníci Ukrajinskej rozviedky (SBU), takže podľa vlastných slov nemal inú možnosť, ako sa pred nimi pretvarovať takýmito tetovaniami, čo má po tele, aby prežil. Všetky svastiky na jeho tele sú robené v poslednom období, takmer počas vojny, kedy ako Rus sa musel z obavy o svoj život pretvarovať. Na pravom stehne mal z recesie hlavu Putina, ktorú musel pretetovať na prekrytie jeho tváre a na čele so svastikou, pretože mu chceli jeho známi nohu porezať.

Tetovanie svastiky z pohľadu obvineného nie sú fašistické, aj keď vyzerajú, pretože by ho určite zabili, už len za hlavu Putina, čo mal na stehne. Kvôli ruskému pasu by ho vzali z ulice okamžite a nevysvetlil by tieto tetovania, ako ani kosák na ľavom lýtku. Celý rok údajne nevychádzal z bytu a až teraz sa mu podarilo zohnať peniaze od kamaráta a opustiť Ukrajinu.

Obvinený podľa vlastných slov chce v súčasnosti zostať na Slovensku, požiadal o azyl kvôli svojej bezpečnosti, pretože sa nemôže vrátiť do Ruska, nakoľko bol členom Ruského dobrovoľníckeho zboru, čo je v Rusku považované za teroristickú organizáciu. Na Ukrajinu sa vrátiť nechce kvôli tomu, že je Rus, aby prežil. XXXXX XXXXX v zmysle jeho tvrdení nikdy svoje tetovania nezverejňoval, neprejavoval nimi sympatie k nacizmu a prejavil záujem svoje tetovania odstrániť alebo zmeniť za účelom dodržiavania zákonov štátu, v ktorom sa nachádza.

XXXXX XXXXX v rámci svojho druhého výsluchu v procesnom postavení obvineného dňa 16.5.2023 zotrval na svojej predchádzajúcej výpovedi a vyhlásil, že od jej uskutočnenia si všetky svastiky na svojom tele dal pretetovať čiernou farbou v tetovacom salóne v Bratislave. Upravil aj znak džinizmu na pravej strane tváre, kde jednotlivé konce svastiky pretiahol do dlhších línií a do stredu umiestnil štyri znaky (z kariet – srdce, kosoštvorec, list a bodka). Predtým to bol pôvodný symbol Poznania, ale z dôvodu, aby nebol zameniteľný s fašistickou svastikou, tak ho upravil uvedenými znakmi, aby nevzbudzoval morálne znepokojenie u občanov Slovenska a neporušoval zákony v Slovenskej republike.

K svojmu tvrdeniu o odstránení „extrémistických“ tetovaní obvinený vyšetrovateľovi dňa 17.05.2023 emailom zaslal fotografie svojho tela, na ktorých má pretetované (začiernené) všetky extrémistické symboly, ktoré boli pri prehliadke jeho tela fotograficky zdokumentované dňa 03.04.2023.

Taktiež dňa 22.5.2023 zaslal obvinený vyšetrovateľovi emailom fotografie zo svojej minulosti, na ktorých ilustruje svoj antifašistický postoj, svojim výzorom a ľuďmi, s ktorými sa stretával, súčasne ilustroval svastiku ako budhistický symbol.

Na posúdenie extrémistickej symboliky bol pribratý do konania XXXXX, ktorý vo svojom odbornom vyjadrení uviedol, že symbol, ktorý má obvinený vytetovaný na ľavom spánku - hákový kríž s predĺženými ramenami, ktoré sa odstredivo zatáčajú a ku konci zužujú do špicu, je typický pre minoritné indické náboženstvo – džinizmus a tento symbol džinistickej svastiky je jedným z charakteristických symbolov tohto dvetisícpäťsto rokov starého orientálneho náboženstva. Džinizmus je jedným z najstarších dodnes praktizovaných náboženstiev a svojou náukou o karme i ďalším učením a praktickými zákonmi (neubližovanie živým tvorom, vegetariánstvo, zriekanie sa majetku a jeho hromadenia) je ideovo blízky budhizmu.

Štyri ramená džinistickej svastiky znamenajú a symbolizujú podľa tohto nábožensko-filozofického smeru štyri stavy existencie a bytia: Nebeské bytosti, Pekelné bytosti, Ľudské bytosti, Zvieratá a rastliny (flóra, fauna, svet prírody nazývaný „tiryancha“).

Svastika predstavuje večnú povahu vesmíru v hmotnom svete, kde je stvorenstvo predurčené na existenciu v jednom z týchto stavov existencie a bytia (tzv. kruh znovuzrodenia). Skutočnosť, do ktorej z týchto štyroch stavov existencie sa bytosť vteli predurčuje jeho karma. Džinistická svastika zároveň symbolicky vyjadruje štyri piliere džinistických náboženských komunít (obcí), ktorými sú „sadhus“ (mnísi), „sadhvis“ (mníšky), „sravakas“ (laici) a „shravikas“ (laičky). Okrem toho džinizmus vidí v symbole tejto svastiky zároveň štyri vlastnosti ľudskej duše, ktorými sú nekonečné poznanie, nekonečné vnímanie, nekonečné šťastie, nekonečná energia.

K ostatným tetovaniám XXXXX, uviedol, že priamu väzbu na nemecký národný socializmus má len tetovanie pravotočivého hákového kríža. Na súčasnú modernú formu medzinárodne organizovaného národného socializmu (neonacizmu) má priamu nadväznosť aj vyjadrenie obvineného, že bol členom Ruského dobrovoľníckeho zboru, ktorý má jednoznačne neonacistickú organizáciu a je radený medzi militantné polovojenské formácie neonacisticky orientovanej ruskej radikálnej pravice. Ostatné analyzované symboly v tomto odbornom vyjadrení nepatria do politickej symboliky a nemajú ani priamu a ani sprostredkovanú väzbu s nacizmom, neonacizmom, fašizmom, alebo s inými hnutiami smerujúcimi k potláčaniu základných ľudských práv a slobôd.

Z protiteroristickej centrály národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru boli vyžiadané informácie k obvinenému, resp. k Ruskému

dobrovoľníckemu zboru. K osobe obvineného neboli získané žiadne poznatky. K Ruskému dobrovoľníckemu zboru uviedli, že bol vytvorený v auguste 2022 z ruských emigrantov, ktorí bojujú na strane Ukrajiny proti ruským okupačným silám, pričom má jasne preukázateľné krajne pravicové až neonacistické postoje a cez ich vodcu XXXXX (Kapustina) napojenie na viacero krajín. Používajú rovnakú symboliku, ako „Ruská oslobodenecká armáda“ (ROA), ktorá kolaborovala s nacistickým Nemeckom počas 2. svetovej vojny. Vo svojom manifeste uvádzajú, že chcú zvrhnúť XXXXX a založiť etnický ruský štát, ktorý upustí od imperialistických ambícií v prospech etnických Rusov.

K obvinenému vypracoval správu o povesti Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej Republiky, kde uviedol, že XXXXX XXXXX požiadal o udelenie azyl alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky dňa 03.04.2023. Po podaní žiadosti bol umiestnený v Záchytnom tábore XXXXX, následne po oznámení výsledkov zdravotnej prehliadky bol dňa 25.04.2023 premiestnený do pobytového tábora XXXXX. Správanie obvineného v oboch azylových zariadeniach migračného úradu Ministerstva vnútra SR je možné hodnotiť ako bezproblémové, neboli zaznamenané žiadne konflikty alebo krízové situácie v súvislosti s ním. Naopak, v oboch zariadeniach dodržiava táborový poriadok, jeho komunikácia je zdvorilá voči zamestnancom pôsobiacich v azylových zariadeniach, ako aj voči ostatným žiadateľom o medzinárodnú ochranu na území SR.

Prečinu prejav sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom, najmä používaním zástav, odznakov, rovnošiat alebo hesiel, prejavuje sympatie k skupine, hnutiu alebo ideológii, ktorá smeruje alebo v minulosti smerovala k potlačeniu základných práv a slobôd osôb, alebo ktorá hlása rasovú, etnickú, národnostnú, náboženskú nenávisť.

Súčasne podľa § 422 ods. 2 Trestného zákona rovnako ako v § 422 ods. 1 Trestného zákona sa potrestá ten, kto pri čine uvedenom v spomínanom odseku používa pozmenené zástavy, odznaky, rovnošaty alebo heslá, ktoré vyvolávajú zdanie pravých.

V oboch prípadoch, t.j. v rámci skutkových podstát obsiahnutých v § 422 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona, pre vyodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči páchatelovi skutku zákon z hľadiska subjektívnej stránky vyžaduje úmyselné zavinenie.

V zmysle § 15 Trestného zákona trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom (priamy úmysel), alebo ak páchatel vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobil, bol s tým uzročený (nepriamy úmysel).

V kontexte vyhodnotenia subjektívnej stránky spáchania skutku, ktorý sa obvinenému kladie za vinu, je v prvom rade potrebné poukázať na to, že na území štátu, z ktorého na územie Slovenskej republiky prišiel, existencia tetovania svastiky v podobe, v akej ho na pravej časti hlavy nosí obvinený (viď skutková veta), zjavne nie je trestným činom – v opačnom prípade by totiž XXXXX XXXXX bezpochyby (hlavne ako osoba ruskej národnosti, nachádzajúca sa na území štátu vo vojnovom konflikte s Ruskom) bol ukrajinskými orgánmi v rámci trestného alebo iného relevantného konania bezpochyby sankcionovaný (najmä v prípade ponechania si tetovaní napriek prípadným predchádzajúcim sankciám). Uvedené má zásadnú výpovednú hodnotu pre posúdenie toho, či obvinený o protiprávnosti svojho konania na území Slovenskej republiky vôbec mohol mať vedomosť, pričom je nutné zdôrazniť, že sa nejedná o osobu s právnym vzdelaním. Taktiež nutno podotknúť, že obvinený na územie Slovenskej republiky vstúpil z oblasti poznačenej prebiehajúcim vojnovým konfliktom za účelom požiadania o azyl z pozície vojnového utečenca – do značnej miery teda ohľadom vstupu na naše územie nemal na výber, nakoľko alternatívou by bolo zotrvanie na území štátu, kde mu hrozí vskutku reálne nebezpečenstvo. Uvedené indikuje, že na strane XXXXX XXXXX neexistoval úmysel páchať akúkoľvek trestnú činnosť a trestnosti svojich tetovaní si pri prechode zo štátu, kde tieto zjavne neboli sankcionované, neuvedomoval – nutno podotknúť, že obvinený na územie Slovenskej republiky vstúpil zo štátu s porovnateľným stupňom rozvoja spoločnosti, s porovnateľnými hodnotami a aj právnym poriadkom, teda mohol očakávať podobnosť právnej úpravy jeho tetovaní s ukrajinským právnym poriadkom (teda, že ak tieto sú povolené na Ukrajine, neodporujú ani nášmu právnemu poriadku).

V kontexte vyššie uvedeného je najmä potrebné zdôrazniť, že v zmysle vyššie sumarizovaných vyjadrení XXXXX, argumentácia obvineného ohľadom významu jeho tetovaní má reálny historický a náboženský podklad. Je nespochybniteľné, že svastika ako symbol nacistického Nemecka bola nacistami prevzatá a jedná sa o verziu symbolu, ktorý mal po viac než 2 tisícky rokov náboženský význam, žiadnym spôsobom neodporujúci (alebo neohrozujúci) ktorémukoľvek z právom chránených spoločenských záujmov. Vzhľadom na to, že v tomto konkrétnom prípade aj grafické znázornenie svastiky na tele obvineného je v súlade s jeho vyobrazením v rámci relevantnej náboženskej ideológie, nemožno procesnú obhajobu obvineného vylúčiť ako účelovú argumentáciu človeka, ktorý sa nosenie zjavne nacistického symbolu na vlastnom tele snaží príhodne ospravedlniť jeho historickým náboženským významom (je potrebné zdôrazniť, že na tele obvineného a ani vo všeobecnosti v súvislosti s jeho osobou nedošlo k zisteniu iných symbolov, ktoré by akýmkoľvek spôsobom indikovali extrémistické zmýšľanie XXXXX XXXXX).

Nad rámec konštatovania neexistencie úmyselného zavinenia z hľadiska subjektívnej stránky vo vzťahu ku skutku, ktorý sa XXXXX XXXXX kladie za vinu, je potrebné minimálne zamyslieť sa aj nad skutočnosťou, že z hľadiska objektívnej

stránky existuje pochybnosť o tom, že by obvinený po vstupe na územie Slovenskej republiky verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom fakticky bol býval prejavil sympatie k nacizmu alebo nacistickej ideológii. Samotná skutočnosť, že menovaný v inkriminovanom čase mal symbol svastiky vytetovaný na pravej časti hlavy (do značnej miery v jej vlasatej časti, teda nie zjavne viditeľne), ešte automaticky nepreukazuje, že by obvinený svoju hlavu prezentoval spôsobom, ktorý iným osobám reálne umožnil spozorovanie uvedeného symbolu – tu je potrebné zdôrazniť, že v súčasnosti existuje viacero spôsobov zakrytia aj inak výrazných tetovaní na voľne viditeľných častiach ľudského tela (vrátane pravej časti hlavy, ktorú je možné zakryť prispôbením účesu, prvoplánovými zakrývacími prvkami ako napríklad jej prelepenie lekárskymi pomôckami, ako aj vhodne zvolenou pokrývkou hlavy).

Rovnako je nespochybniteľné, že tetovanie na hlave obvineného nebolo pred jeho zistením v rámci azylového procesu predmetom žiadneho trestného alebo iného relevantného oznámenia inej osoby (čo v kontexte toho, že obvinený po vstupe na územie Slovenskej republiky jednoznačne musel dôjsť do styku s relatívne vysokým počtom iných ľudí, indikuje práve snahu o jeho zakrytie).

Je nespochybniteľné, že obvinený si musel byť vedomý všeobecného kontextu chápania vyobrazenia svastiky ako v prvom rade nacistického symbolu, preto aj v snahe neprivodiť si zamietnutie jeho žiadosti o azyl mal zásadnú motiváciu na verejnosti vystupovať tak, aby nevzbudil žiadne pochybnosti o jeho bezúhonnosti, teda voľne tetovania svastiky sa musel snažiť zakryť (so zjavným úspechom, nakoľko nebolo zistené žiadne aktívne alebo čo i len vedomé konanie obvineného, napíňajúce znaky skutkovej podstaty ktoréhokoľvek z extrémistických trestných činov).

Vyššie uvedené, najmä pri zohľadnení spôsobu, akým sa obvinený so svojimi tetovaniami vysporiadal, indikuje, že obvinený vskutku objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu prejav sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 Trestného zákona naplniť nemusel. V kontexte toho je potrebné zdôrazniť, že zo strany obvineného došlo k absolútne nespochybniteľnej aktivite zamedziť prípadnému páchaniu akejkoľvek ďalšej trestnej činnosti, a to nie iba v deklaratórnej rovine v podobe vyhlásení alebo prísľubov, ale naopak v rovine reálnej, kedy obvinený podstúpil zásahy, ktorých predmetom bolo jeho vlastné telo, za účelom odstránenia tetovaní.

Za daného stavu veci možno bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že skutok, ktorého spáchanie sa XXXXX XXXXX kladie za vinu, nenapĺňa všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty prečinu prejav sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd § 422 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, a to konkrétne z hľadiska subjektívnej stránky zákonom požadované úmyselné zavinenie vo vzťahu k spáchaniu trestnej činnosti. Nakoľko súčasne toto konanie nenapĺňa znaky skutkovej podstaty žiadneho priestupku alebo inej relevantnej formy protiprávneho konania, neexistujú dôvody pre postúpenie veci a preto trestné konanie vedené pre

skutok uvedený vo výrokovej časti tohto uznesenia je potrebné podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastaviť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Peter Kysel
prokurátor